

Derde bijeenkomst Taskforce Buitengebied Berkelland
15 februari 2017

Aanwezig: Patricia Hoytink, Harry Geverink, Simon Christiaanse, Dianne Kuenen, Rene Klein Gunnewiek, Wim Klein Willink, Henk Voortman, Patrick Bongaards, Roel Heij en Mirjam Mellink, Inge Rensink

Afwezig: Ronald Olthof.

1. Opening.

Wethouder Patricia Hoytink opent de vergadering en heet in het bijzonder onze gast, de heer Henk van Paassen welkom. Hij is uitgenodigd om zijn landelijke kennis op gebied van VAB en andere ontwikkelingen in het landelijk gebied.

2. Verslag vorige vergadering.

Er zijn geen opmerkingen over het verslag van 29 november 2017.

3. Pilot Beltrum.

De wethouder geeft aan dat de pilot sinds kort loopt en er is nog niet zoveel te melden is over de resultaten. Er is een enquête uitgezet onder de inwoners over hun woonwensen. Bureau KAW begeleidt het proces en de data worden nu verzameld. Er wordt gezocht naar de daadwerkelijke behoefte. Het project is tweeledig: er wordt voor Beltrum gewerkt aan een transformatie en daarnaast wordt er een strategie ontwikkeld dat als proces uitgerold kan worden naar de andere kernen in en buiten Berkelland. Ieder dorp zal gelijke kansen krijgen maar het is aan de inwoners om te bewegen.

3a. Uitdiepen van het onderwerp Wonen in het buitengebied.

De wethouder geeft aan dat er in ons buitengebied een grote opgave ligt. Vrijkomende agrarische gebouwen zijn daarvan een behoorlijk deel. Je zou graag als oplossing wat woningbouw toevoegen maar dat is nu juist in een krimpgebied niet mogelijk omdat we ook de opdracht hebben om het aantal woningen juist te verminderen.

De heer van Paassen stelt zichzelf voor en geeft aan dat na het rapport van Alterra-onderzoeker Edo Gies, 'leegstand dreigt op het platteland' in Nederland een flow is ontstaan. Hij ziet verschillende nieuwe economische dragers in het buitengebied ontstaan. Mede hierdoor ging hij zich specialiseren in VAB en geeft hij inmiddels ook een cursus "aankpak leegstand op het platteland". Bij VAB is het van belang om te weten wat het aanbod is. Inzicht en overzicht is belangrijk, ook in verband met de fosfaatregeling die volgende week open gaat. Roel Heij vraagt de Taskforce of er behoefte is aan meer en exactere cijfers. Of is het belangrijkste om vraag en aanbod bij elkaar te brengen? De praktijk van Nieuwe Economische Dragere in Berkelland is dat er veel mogelijk is aan functieverandering (vastgelegd in het beleid Functies zoeken Plaatsen zoeken Functies), maar er toch weinig nieuwe initiatieven zijn. De wethouder geeft aan dat er veel data zijn. Bijvoorbeeld de landelijke leegstandsmonitor. Voor de Taskforce is het belangrijk om te weten over wat voor soort leegstand we praten en daarna in te gaan op de oplossingsmogelijkheden en dan het liefst per gebied. Het maakt verschil of er een leegstaande Intensieve veehouderij is of leegstaande stallen van een historisch grondgebonden agrarisch bedrijf.

Op de agenda zijn een aantal verschillende woonvormen gezet. Het blijkt dat de traditionele samenleefvormen in de praktijk aangevuld worden met andere manieren van gezamenlijk wonen. Er is in Berkelland geen tot weinig ruimte in de contingenten, dus oriënteren we ons op mogelijkheden van wonen met meerdere personen, zonder dat het bijvoorbeeld een toevoeging van een huisnummer tot gevolg heeft.

Henk is bijvoorbeeld betrokken bij “Pieter Parmentier” in Diepenveen, een vorm van erfdelen met ouderen met zorg. (Het gaat hier waarschijnlijk wel om het toevoegen van woningen, volgens de BAG registratie). Het is wel duidelijk dat er tientallen enthousiaste reacties zijn van mensen die dit ook zouden willen. Ook in de zorg zijn voorbeelden bekend in Nederland. In Wijk bij Duurstede is een boerderij omgevormd tot zorghotel.

Er zijn ook leden van de taskforce die zeggen dat je mensen uit het westen de ruimte moet bieden om in het buitengebied van Berkelland te mogen bouwen. En vooral naar de mensen in het westen van het land moet communiceren wat de mogelijkheden voor wonen en bouwen in Berkelland zijn.

Toch geeft de wethouder aan dat wonen in het buitengebied in leegstaande gebouwen maar een handvol oplossingen zal bieden voor de problematiek. Alleen met zorg en tijdelijkheid zou nog wat opgelost kunnen worden. Bijvoorbeeld voor starters kan dit op korte termijn wel wat bieden. De leegstand zal niet alleen in het buitengebied zichtbaar zijn maar ook in de kernen. De ouderen zullen toch het liefst in de buurt van voorzieningen gaan wonen. We willen de krimp zo goed mogelijk begeleiden. Vanuit de thema's veiligheid en leefbaarheid houden we als overheid ons bezig met het onderwerp wonen. De grootste opgave zit in de particuliere woningvoorraad. De woningbouwcorporaties mogen alleen sociale huur aanbieden, lang niet iedereen komt hiervoor in aanmerking. Ook sloopt Prowonen meer dan afgesproken. Er zijn meer eenpersoonshuishoudens dan vroeger en daardoor hebben we nog een lichte stijging in de huishoudens terwijl de bevolking al wel daalt. De vraag is of de rechten van woningen die Prowonen sloopt eventueel verhandelbaar zijn en te verplaatsen naar het buitengebied. Dit blijkt helaas niet mogelijk.

We komen tot de conclusie dat mantelzorg, coöperatie-wonen, commune en inwoning geen problemen opleveren en dat dit al mag. We zouden op een paar plekken in het buitengebied kwaliteit kunnen toevoegen, maar de bulk van de leegstaande gebouwen zal gesloopt moeten worden. De contingenten zijn de beperkende factor en daar is helaas weinig aan te doen. Krimp gaan we niet tegen door meer mensen te trekken of meer werk te genereren. Zelfs de toevoer van statushouders heeft de daling niet gestopt, er worden gewoon te weinig baby's geboren.

4. Herbestemmen /gebruik.

Ten aanzien van het onderwerp asbest zal Berkelland inzetten op een sloopfonds. De wethouder zal dit in het vervolg “stimuleringsregeling voor transformatie van het buitengebied” noemen, dan bestaat er meer kans op een bijdrage van hogere overheden. De wethouder zegt toe dat Berkelland haar invloed maximaal zal aanwenden op de onderwerpen stakingswinst bij agrariërs en asbestverwijdering. Ze wil graag samen met de LTO een avond organiseren over asbest en het bestemmingsplan, om de bewustwording te vergroten.

De heer Voortman vraagt hoe de belastingdienst om gaat met Zon op Erf, omdat je als agrariër dan energieleverancier wordt. Mirjam zal hem informatie hierover sturen.

Het onderwerp VAB en sloop zullen we de volgende keer gaan uitdiepen. Waarschijnlijk met behulp van Saxion. Zij waren destijds ook op de brainstormavond en hebben een verhandelbaar systeem met sloopmeters opgezet.

5. Leefbaarheid kleine kernen.

De wethouder vertelt dat men in Groningen al langer met krimp te maken heeft. Er zijn goede voorbeelden van hoe men er op gereageerd heeft en daarom wil de wethouder met een afvaardiging uit de kleine kernen op excursie gaan. Dat zal in mei plaatsvinden en we willen daarvoor breed uitnodigen. Het bureau dat de pilot in Beltrum begeleidt, zal ook mee gaan.

6. Toerisme en Recreatie.

Mirjam geeft kort weer dat er eind januari een conferentie is geweest rondom het Berkeldal. Diverse werkgroepen zijn gestart en proberen het gebied rondom de Berkel te promoten. 1 groep houdt zich bezig met duurzame landbouw en een andere groep waar ook de gemeente bij betrokken is behandelt de mogelijkheden met natuur en landschap.

7. Rondvraag.

De wethouder dankt de aanwezigen voor hun inbreng. Het blijkt dat het thema wonen erg leeft maar dat er wel strakke kaders zijn. De volgende keer zullen we het thema sloop en VAB bespreken. Het verzoek van de deelnemers is om de pilot in Beltrum op de agenda te houden. Mevrouw Kuenen vraagt nog naar de demografische cijfers voor Rekken, zonder de aantallen van de inrichting en Intermezzo.

Ter info:

*de heer van Paassen verwees naar de Google-pagina '**Krimp en vrijkomende agrarische bebouwing in Gelderland**' met onder meer titels als:*

- 1. Het Nieuwe werken als redmiddel tegen bevolkingskrimp*
- 2. Herbestemming van gebouwen een vak apart; wat bij krimp? -Witte Rentmeesters en Makelaars*
- 3. Aanpak Steengoed Benutten - provincie Gelderland (inclusief krimp)*
- 4. Impulsplan Gelderse Woningmarkt – Beuningen*
- 5. Transities voor krimp – Van meer naar beter*
- 6. Actieplan Bevolkingsdaling – Rijksoverheid 2016 – Alterra, 18 maart 2016*
- 7. Krimp biedt kansen – Nijje Naobers – VKK, 27 maart 2013*